

СТАНОВИЩЕ

ПО ИСКАНЕТО НА ГЛАВНИЯ ПРОКУРОР НА РБ

за обявяване за противоконституционни разпоредби на Закона за адвокатурата, по което е образувано к.д. № 10/ 2015 г. на Конституционния съд на Република България

Висшият съдебен съвет поддържа искането на Главния прокурор на РБ за обявяване противоконституционността на посочените текстове от Закона за адвокатурата, като споделя доводите, изложени в искането, в частта, отнасяща се до органите на съдебната власт.

Законът за адвокатурата е закон, който, чрез правилата си за устройство на адвокатурата, правата и задълженията на адвокатите, тяхната отговорност и дължимото им се поведение от страна на държавните органи, има за цел да обезпечи държавната функция на адвокатурата, прогласена от разпоредбата на чл. 134 от Конституцията, да подпомага гражданите и юридическите лица при защитата на техните законни права и интереси. Разпоредбата на чл. 29 ал. 1 от Закона за адвокатурата без съмнение е една от тези, които осигуряват на адвоката нормална дейност в изпълнение на конституционната му функция, чрез определяне на дължимото уважение и съдействие от страна на органите на съдебната власт, на разследващите органи и на държавната администрация. В следващите три алинеи на чл. 29 от Закона за адвокатурата е предвидена процедура за действие на органите на адвокатурата в случаи на претенция от страна на адвокат, че не му е оказано дължимото уважение или съдействие.

Висшият съдебен съвет намира, че с посочените по-горе текстове, както и с разпоредбата на чл. 30 ал. 1 от същия закон, се нарушава принципът за независимост на съдебната власт, установен от разпоредбата на чл. 117 ал. 2 от Конституцията.

Проявяването на неуважение /неоказване на дължимото уважение/ и отказът за съдействие от страна на магистрати спрямо адвокат е преди всичко нарушаване на основни етични принципи, установени от Кодекса за етично поведение на българските магистрати, а това е дисциплинарно нарушение по чл. 307 ал. 4 т.3 от Закона за съдебната власт. Неоказването на съдействие би могло да бъде изразено и в неизпълнение на служебни задължения, което също винаги е дисциплинарно нарушение /чл. 307 ал. 4 т. 4,5 от Закона за съдебната власт/. Следователно всяко нарушение на текста на чл. 29 ал. 1 от Закона за адвокатурата представлява дисциплинарно нарушение по смисъла на Закона за съдебната власт. Независимо в какво се изразява, дисциплинарното нарушение на магистрат е предмет на проверки и

търсене на дисциплинарна отговорност, която е възложена от Конституцията и Закона за съдебната власт на орган от съдебната власт /Висшият съдебен съвет и административните ръководители/ и никой друг няма право да я установява и реализира.

За реализиране на дисциплинарната отговорност на съдиите, прокурорите следователите е създадено нарочно производство с императивни норми на Закона за съдебната власт, глава 16, което има за цел охраняване на прокламираната от Конституцията независимост на органите на съдебната власт. Затова предвидената в чл. 29 ал. 2 от Закона за адвокатурата проверка от страна на съответния адвокатски съвет се явява пряка намеса в работата на органите, натоварени с дисциплинарни правомощия спрямо магистратите, а оттам и опасност за тяхната независимост.

Нормата на чл. 30 ал. 1 от Закона за адвокатурата предвижда, ако в резултат от проверката прецени, че е налице виновно поведение от страна на съдия, прокурор или следовател, адвокатският съвет да направи предложение за налагане на дисциплинарно наказание. Ако приемем, че преценката за наличие на виновно поведение не е обвързваща и има значение само на предпоставка за адвокатския съвет да направи предложение за дисциплинарно наказание, то със самото предложение не е така. С него се нарушава изчерпателно посоченият кръг от субекти, които имат правомощия да правят такива предложения /чл. 312 ал. 1 от Закона за съдебната власт/. С възможността да правят предложения за налагане на дисциплинарни наказания тези субекти създават задължение за дисциплинарна наказващите органи да сложат начало на дисциплинарно производство срещу съдия, прокурор и следовател /чл. 310 във връзка с чл. 312 ал. 1 от Закона за съдебната власт/.

Поради аргументите, изложени по-горе, Висшият съдебен съвет поддържа мнението, че цялостната процедура, уредена от чл. 29 ал. 2 до чл. 30 ал. 1 от Закона за адвокатурата, представлява възможност за намеса и влияние спрямо независимостта на съдиите, прокурорите и следователите, с което е в противоречие с нормата на чл. 117 ал. 2 от Конституцията на РБ.